

PARDUOTA DAUGIAU NEI 17 MILIJONŲ KNYGŲ

LARS KEPLER

NR. 1 TARPTAUTINIS BESTSELERIS

Detektyvo
Jono Linos serija

//

*Jo Nesbø lygio
rašytojas.*

- THE SUNDAY TIMES

Jis pagrobs tave,
kol sapnuosi

SMĖLIO ŽMOGUS

obuolys.

LARS KEPLER išleistos knygos

Hipnotizuotojas

Košmaras

Ugnies liudininkas

Smėlio žmogus

Persekiotojas

Triušių medžiotojas

Lozorius

Veidrodžių žmogus

Voras

LARS KEPLER

SMĖLIO ŽMOGUS

Romanas

Iš švedų kalbos vertė
VIRGINIJA JURGAITYTĖ

Vidurnaktis. Nuo jūros vėjas neša sniegą. Aukštu geležinkelio tiltu link Stokholmo eina jaunas vyras. Jo veidas išblyškęs, panašus į aprasojusį stiklą. Džinsai sustirę nuo sukrešėjusio kraujo. Jis žengia tarp bėgių, žirgliodamas per pabėgius. Penkiasdešimt metrų po juo tarsi paklodės gabalas plyti jūros įlankos ledas. Balti medžiai ir naftos cisternos uoste vos įžiūrimos. Žemai apačioje, konteinerių krano prožektoriaus šviesoje, matyti sūkuriuojantis sniegas.

Kaire ranka sruvena šiltas kraujas, bėga plaštaka ir laša nuo pirštų.

Vyras susvyruoja, atsisėda ant bėgių, bet paskui pakyla ir eina toliau.

Atvažiuoja traukinys, priešais save pūsdamas sniegą, todėl vairuotojas prastai mato. „Traxx“ lokomotyvas jau buvo tilto viduryje, kai mašinistas ant bėgių pastebėjo vyrą. Jis ėmė signalizuoti ir pastebėjo, kad vyras vos nepargriuvo, paskui žengė didelį žingsnį į kairę, ant priešinių bėgių, ir įsikibo į plonus turėklus.

Vyro drabužiai plevėsuoja. Po kojomis smarkiai dreba tiltas. Vyras stovi nejudėdamas, plačiai atmerkęs akis, įsitvėręs turėklo.

Aplink sūkuriuoja sniegas ir viešpatauja gūdi tamsa.

Kruvina ranka jau buvo beveik prišalusi, kai jis pajudėjo toliau.

Jo vardas Mikaelis Koler-Frosta. Jis buvo dingęs trylika metų, o prieš septynerius metus paskelbtas mirusiu.

Teismo psichiatrijos sustiprinto režimo skyrius Liovenstriomo ligoninėje

Naujamam gydytojui už nugaros žvangėdamos užsivėrė sunkios plieninės grotos. Metalinis aidas pralenkė jį ir nuskriejo žemyn spiraliniais laiptais.

Staiga įsiviešpatavus tylai, Andersui Rionui nugara nuėjo pagaugais.

Nuo šiandien jis dirbs Teismo psichiatrijos sustiprinto režimo skyriuje.

Visiškai izoliuotame bunkeryje jau trylika metų sėdi senstelėjęs Jurekas Valteris. Teismas paskyrė jam gydymą ir specialų patikrinimą prieš išleidžiant į laisvę.

Jaunasis gydytojas apie savo pacientą žinojo tik tiek, kad jam buvo nustatyta „šizofrenija, paprastoji. Chaotiška mąstysena. Pasikartojanti, ūmi psichopatinė būseną su keistomis, ypač agresyviomis apraiškomis.“

Rūsyje Andersas Rionas parodė savo pažymėjimą, paliko telefoną ir spintelėje pakabino grotų raktą, o tada apsaugos darbuotojas atidarė pirmąsias šliuzo duris. Gydytojas įžengė vidun, palaukė, kol durys užsidarys, ir tada priėjo prie kitų. Pasigirdus signalui, apsaugos darbuotojas jas atidarė. Atsisukęs Andersas pamojavo jam ir nuėjo koridoriais link izoliatoriaus personalo kambario.

Vyriausiasis gydytojas Rolandas Brolinas buvo stambus penkiasdešimtmetis vyras nuolaidžiais pečiais ir ežiuku nukirptais plaukais. Jis stovėjo ir rūkė virtuvėlėje po ventiliatoriumi, vartydamas *Medikų sąjungos laikraštį*. Pamatęs straipsnį apie vyrų ir moterų algų skirtumus, pravertė jį.

– Jis niekada negali likti vienas akis į akį su kuo nors iš darbuotojų, jis niekada negali susitikti su kitais pacientais, niekas negali jo lankyti, jo negalima išleisti į poilsio aikštelę. Taip pat negalima...

– Niekada? – paklausė Andersas. – Kažin, ar leidžiama uždaryti...

– Ne, neleidžiama, – atšovė Rolandas Brolinas.

– O ką jis iš tikrųjų padarė?

– Tik malonius dalykus, – atsakė gydytojas ir pasuko link koridoriaus.

Nors Jurekas Valteris yra pats baisiausias visų laikų serijinis žudikas Švedijoje, visuomenė apie jį nieko nežino. Teismo posėdžiai Rotušėje ir Vrangelio rūmuose buvo uždari, visi dokumentai iki šiol įslaptinti.

Jiedu perėjo dar vienas saugomas duris. Jauna moteris tatuiruotomis rankomis ir su papuošalu pervertame skruoste mirktelėjo jiems ir tarė:

– Grįžkite gyvi.

– Nesijaudinkite, – tyliai pasakė Rolandas Andersui. – Jurekas Valteris yra ramus, pagyvenęs vyriškis. Jis nesimuša ir nekelia balso. Pagrindinė taisyklė – niekada neiname pas jį į vienutę. Bet Lefė, budėjęs naktį, pastebėjo, kad jis pasidarė peilį ir paslėpė jį po čiužiniu. Savaime suprantama, privalome jį konfiskuoti.

– O kaip tai padarysime? – pasiteiravo Andersas.

– Pažeisime taisykles.

– Įeisime pas Jureką?

– Jūs įeisite... ir gražiai paprašysite atiduoti peilį.

– Aš?..

Rolandas Brolinas garsiai nusijuokė ir paaiškino, kad jie apsimes, jog leidžia įprastą „Risperdalio“ dozę, bet vietoje jo sušvirkš padidintą dozę „Zypreksos“.

Vyriausiasis gydytojas perbraukė kortelę per dar vieną skaitytuvą ir suspaudė kodą. Pasigirdo pyptelėjimas, o paskui suūžė spyna.

– Palaukite, – tarė Rolandas ir ištiesė mažą dėžutę su geltonais ausų kištukais.

– Juk sakėte, kad jis nerėkia.

Rolandas vyptelėjo ir dirstelėjo pavargusiomis akimis į savo naująjį kolegą, paskui sunkiai atsидuso ir ėmė aiškinti:

– Jurekas Valteris kalbės su jumis, visiškai ramiai, būtinai maloniai, – rimtai paaiškino Rolandas. – Bet paskui, šįvakar, kai važiuosite namo, jūs pasuksite į priešpriešinio eismo juostą ir susidursite su vilkiku... arba, prieš pasiimdamas vaikus iš darželio, užeisite į ūkinių prekių parduotuvę „Järnia“ ir nusipirksite kirvį.

– Ar jau turėčiau išsigąsti? – šypsodamasis paklausė Andersas.

– Ne, bet tikiusi, kad būsite atsargus.

Andersui retai kada sekdavosi, tad jam suspurdėjo širdis, kai *Gydytojų laikraštys* perskaitė skelbimą, kad Liovenstriomo ligoninėje ilgam laikui reikalingas pavaduojantis gydytojas dirbti visu etatu sustiprinto režimo skyriuje.

Nuo namų užtruktų tik dvidešimt minučių automobiliu, o toks ilgas pareigų apibūdinimas galėtų baigtis neterminuota darbo sutartimi.

Padirbėjęs bendrosios praktikos gydytoju Skaraborgo ligoninėje ir sveikatos priežiūros centre Hudingėje, jis turėjo verstis laikiniais pavadavimais regioninėje Švento Zigfrido klinikoje.

Paskui tapo neįmanoma suderinti ilgas keliones į Vekšę ir nepastovų darbo laiką klinikoje su Petros grafiku Laisvalaikio organizavimo skyriuje ir Agnės autizmu.

Vos prieš dvi savaites jiedu su Petra sėdėjo virtuvėje prie stalo, mėgindami sugalvoti, ko griebtis.

– Taip tęstis nebegali, – pasakė jis visiškai ramiai.

– Ką darysime? – sušnabždėjo ji.

– Nežinau, – prisipažino Andersas ir nušluostė jai nuo skruostų ašaras.

Agnesės auklytė darželyje papasakojo, kad dukros diena buvo sunki. Ji nenorėjo atiduoti pieno stiklinės, todėl kiti vaikai šaipėsi. Mergaitė nesutiko, kad pavakariai jau pasibaigė, nes tėtis nepasiėmė jos įprastu laiku. Andersas važiavo pas ją tiesiai iš Vekšės, bet į darželį atvyko tik šeštą valandą. Agnesė visą laiką sėdėjo valgykloje įsitvėrusi stiklinės.

Grįžus namo, dukra stovėjo savo kambaryje stebilydama į sieną šalia lėlių namo ir plojo rankomis, kaip būdinga autistams. Jiedu nežinojo, ką jų dukra tada mato, bet ji sako, kad pasirodo pilki pagaliukai, kuriuos reikia suskaičiuoti ir sustabdyti. Agnesei taip nutinka, kai apima didelis nerimas. Kartais užtenka dešimties minučių, bet tą vakarą ji išstovėjo ten keturias valandas, ir tik tada pavyko ją paguldyti.

2

Užsidarė paskutinės apsauginės durys ir jie nuėjo koridoriais iki vienintelės iš trijų naudojamos vienutės. Linoleume atsispindėjo dienos šviesos lempų švytėjimas. Austiniai tapetai metro aukštyje buvo subraižyti maisto vežimėlio.

Gydytojas įsikišo kortelę ir leido Andersui pirmam prieiti prie tvirtų metalinių durų.

Per neperšaunamą stiklą Andersas išvydo ant plastikinės kėdės sėdintį liesą vyrą. Jis vilkėjo mėlynais džinsais ir džinsiniais marškiniais. Jurekas Valteris buvo švariai nusiskutęs, jo žvilgsnis – keistai ramus. Išblyškęs ir daugybės raukšlių išvagotas veidas panašėjo į suskeldėjusį molį išdžiūvusios upės dugne.

Jurekas Valteris buvo nuteistas tik už dvi žmogžudystes ir pasikėsinimą nužudyti, tačiau turėjo labai stiprių sąsajų su dar devyniolika žmogžudysčių.

Prieš trylika metų jis buvo sulaikytas nusikaltimo vietoje Lil-Janso miške, kai grūdo atgal į dėžę, įkastą žemėje, penkiasdešimtmetę moterį, kuri ten buvo išgulėjusi beveik dvejus metus, bet vis dar gyva. Moteris buvo klaikiai sužalota, sulysusi, raumenys sunykę, nušalimo ir pragulų žaizdos siaubingos, sunkiai pažeistos smegenys. Jei policija nebūtų jo susekusi ir sulaikiusi prie tos dėžės, jis, ko gero, niekada nebūtų liovėsis.

Vyriausiasis gydytojas paėmė tris mažus stiklinius buteliukus su geltonais milteliais, į kiekvieną įšvirkštė vandens, atsargiai pasukiojo buteliukus ir sutraukė skystį į vieną švirkštą.

Jis įsikišo į ausis kištukus ir atidarė nedidelį langelį duryse. Tas gergždamas atsivėrė ir vyrai užuodė slogų betono bei dulkių kvapą.

Abejingai nutęsdamas gydytojas kaliniui pranešė, kad laikas suleisti vaistus.

Vyras lėtai pakėlė galvą ir lengvai atsistojo, pažvelgė į liuką duryse ir ėmė artintis, atsisagstydamas marškinius.

– Sustok ir nusivilk marškinius, – liepė Rolandas Brolinas.

Jurekas Valteris lėtai artinosi. Rolandas uždarė liuką ir skubiai užsklėdė jį. Jurekas sustojo, atsisagstė paskutines sagas ir numetė marškinius ant grindų.

Kadaise jo kūnas buvo gerai treniruotas, bet dabar suglebusius raumenis gaubė apdribusi, susiraukšlėjusi oda.

Rolandas vėl atidarė liuką ir Jurekas Valteris priėjo prie durų. Jis ištiesė gyslotą ranką, nusėtą šimtais pigmentinių dėmių.

Andersas patrynė ją spiritu. Rolandas įbedė adatą į minkštą raumenį ir suleido skystį per daug skubėdamas. Jureko ranka sudrebėjo iš netikėtumo, bet vyras jos nepatraukė tol, kol jam nebuvo paliepta. Vyriausiasis gydytojas uždarė liuką ir skubiai užsklėdė, išsitraukė ausų kištukus, nervingai vyptelėjo, o tada pažvelgė vidun.

Jurekas Valteris nusvirduliavo prie lovos, stabtelėjo ir atsisėdo.

Staiga jis pažvelgė į duris ir Rolandas netyčia pametė švirkštą. Gydytojas norėjo jį pakelti, bet tas nuriedėjo betoninėmis grindimis.

Andersas žengė žingsnį ir pakėlė švirkštą, o kai vyrai atsitiesė ir vėl pažvelgė į izoliatorių, pamatė, kad vidinė stiklo pusė apgaravusi. Jurekas buvo kvėptelėjęs į jį ir pirštu parašęs „JONAS“.

– Kas čia parašyta? – vos girdimai paklausė Andersas.

– Jis parašė „Jonas“.

– Jonas?

– Ką, velniai griebtų, tai reiškia?

Stiklas vėl nuskaidrėjo ir jiedu pamatė, kad Jurekas Valteris sėdi ant lovos lyg nebūtų pajudėjęs. Jis žiūrėjo į ranką, masažuodamas raumenį, o paskui pažvelgė į gydytojus.

– Daugiau nieko nebuvo parašyta? – paklausė Andersas.

– Aš mačiau tik...

Per storas duris pasigirdo žvėriškas riksmas. Jurekas Valteris klūpėjo nuslinkęs nuo lovos ir rėkė. Kaklo gyslos buvo įsitempusios, kraujagyslės išpampusios.

– Kiek jam sušvirkštėte? – paklausė Andersas.

Jurekas Valteris užvertė akis, akies obuoliai pabalo. Vyras atsirėmė ranka, ištiesė vieną koją, bet staiga metėsi atbulas, susitrenkė galvą į naktinį stalelį ir suriko. Jo kūną ėmė tampyti konvulsijos.

– Po velnių, – sušnabždėjo Andersas.

Jurekas susmuko, ėmė nevalingai spardyti, įsikando į liežuvį, purkšdamas krauju apsisąskė krūtinę ir liko tysoti ant nugaros tankiai alsuodamas.

- Ką darysime, jei numirs?
- Sudeginsime krematoriume, – atsakė Brolinas.

Jureką vėl ėmė tampa konvulsijos, jis drebėjo visu kūnu ir makalavo rankomis į visas puses. Paskui nurimo.

Brolinas pažiūrėjo į laikrodį. Gydytojo skruostais bėgo prakaitas.

Jurekas Valteris suaimanavo, apsisvertė ant šono, pabandė atsistoti, bet neturėjo jėgų.

- Galėsite įeiti už dviejų minučių, – pranešė vyriausiasis gydytojas.
- Aš tikrai turėsiu eiti į vidų?
- Netrukus jis bus nepavojingas.

Jurekas ropojo, o iš burnos tiško gleivėtas kraujas. Jis susvirduliavo, ėmė judėti lėčiau, galiausiai susmuko ir liko gulėti.

3

Andersas žiūrėjo vidun pro storą liuko stiklą. Jurekas Valteris jau dešimt minučių gulėjo nejudėdamas.

Kūno mėšlungis nebetasė.

Rolandas Brolinas išsitraukė raktą, įkišo į spyną, padvejojo, pažiūrėjo pro stiklą ir atrakino duris.

- Malonaus vizito, – palinkėjo jis.
- O ką darysime, jei atsipeikės?
- Jis neturi pabusti.

Brolinas atidarė duris ir Andersas įžengė vidun. Durys už nugaros užsitrenkė, subarškėjo raktas. Izoliatoriuje trenkė prakaitu ir dar kažkuo. Rūgščiai dvelkė acto spiritu. Jurekas Valteris gulėjo visiškai ramiai, bet iš besikilnojančios nugaros galėjai suprasti, kad jis lėtai kvėpuoja.

Andersas laikėsi atokiai, nors žinojo, kad kalinys giliai įmigęs.

Akustika čia buvo keista, gręžianti ausis, garsai per aiškiai susiję su judesiais.

Gydytojo chalatas šiugždėjo sulig kiekvienu žingsniu.

Jureko kvėpavimas padažnėjo.

Į kriauklę iš krano kapsėjo vanduo.

Andersas priėjo lovą ir žiūrėdamas į Jureką atsiklaupė.

Anapus stiklo matėsi vyriausiasis gydytojas, stebintis jį baikščiomis akimis. Andersas pasilenkė ir pamėgino ką nors įžvelgti po lova, pritvirtinta prie grindų.

Ten nieko nebuvo.

Jis dar labiau prisiartinio prie Jureko, įdėmiai jį nužvelgė ir išsitiesė ant grindų.

Andersas nebegalėjo stebėti kalinio, nes turėjo nusisukti, kad galėtų paieškoti peilio.

Po lova buvo beveik tamsu. Palei sieną telkėsi dulkių kamuoliai.

Vyras nesusivaldė ir ėmė įsivaizduoti, kad Jurekas atsimerkė.

Tarp lovos grotelių ir čiužinio kažkas buvo įkišta, bet sunku susigaudyti kas.

Andersas ištiesė ranką, bet nepasiekė. Teko apsisverti ant nugaros ir palįsti po lova. Vietos buvo tiek mažai, kad negalėjo pasukti galvos. Jis pasislinko dar giliau. Kaskart įkvėpdamas šonkauliais juto lovos groteles. Pabandė užčiuopti. Teko palįsti dar giliau. Vienu keliu gydytojas atsitrenkė į lovos dugną. Nupūtęs ant veido užkritisį dulkių kamuolį, pasislinko dar toliau.

Staiga vienutėje kažkas sunkiai dunkstelėjo. Andersas negalėjo apsisukti ir pažiūrėti, tiesiog gulėjo nejudėdamas ir klausėsi, bet kvėpavo taip tankiai, kad buvo sunku išgirsti ką nors kita.

Jis atsargiai ištiesė ranką, pasiekė daiktą pirštų galiukais, pasislinko dar truputiuką ir ištraukė jį.

Jurekas iš plieninės grindjuostės gabalo buvo pasigaminęs trumpą peilį labai aštria geležte.

– Eik lauk, – sušuko Rolandas per liuką.

Andersas ėmė stumtis iš palovio ir įsidrėskė skruostą.

Staiga jis įstrigo ir neįstengė pajudėti, nes užkibo chalatas ir buvo neįmanoma jo nusimesti.

Vyruį pasirodė, kad girdi Jureką šliaužiant.

Gal pasigirdo.

Andersas trūktelėjo iš visų jėgų. Siulės subraškėjo, bet atlaikė. Vyras suprato, kad teks vėl pasislinkti gilyn ir atkabinti chalata.

– Ką darai? – nervingai sušuko Rolandas Brolinas, paskui vėl užtrenkė ir užsklendė durų liuką.

Andersas pamatė, kad viena kišenė buvo užkibusi už atsiknojusios lovos rėmo lentelės. Greitai nukabinęs, jis sulaukė kvėpavimą ir ėmė stumtis iš po palovio, jausdamas augančią paniką. Susibraižęs pilvą ir kelius, sugriebė lovos kraštą ir išlindo.

Gaudydamas orą, jis apsisvertė ant šono ir svirduliuodamas atsistojo, laikydamas peilį.

Jurekas gulėjo ant šono, viena akis buvo pusiau prasimerkusi, žvilgsnis tuščias.

Andersas skubiai priėjo prie durų, pažvelgė išsigandusiam vyriausiajam gydytojui į akis ir pamėgino nusišypsoti, bet jo įtampą išdavė balsas, kai paprašė:

– Atidarykite duris.

Tačiau Rolandas Brolinas atidarė liuką.

– Pirma atiduokite peilį.

Andersas nesuprasdamas pažiūrėjo į jį ir ištiesė peilį.

– Jūs dar kažką radote, – pasakė Brolinas.

– Ne, – atsakė Andersas ir pažvelgė į Jureką.

– Laišką.

– Ten daugiau nieko nebuvo.

Jurekas sujudėjo ir tyliai atsikvėpė.

– Patikrinkite kišenes, – paliepė gydytojas ir įsitempęs nusišypsojo.

– Kodėl?

– Nes tai patikrinimas.

Andersas apsisuko ir atsargiai priėjo prie paciento. Jo akys vėl buvo užmerktos, bet raukšlėtas veidas buvo ėmęs prakaituoti.

Andersas nenoromis pasilenkė ir pačiupinėjo vieną iš kišenių. Džinsinių marškinių medžiaga virš pečių įsitempė ir Jurekas tyliai suniurzgėjo.

Užpakalinėje kelnų kišenėje buvo plastikinės šukos. Vyras virpėdamas toliau naršė ankštas kišenes.

Nuo nosies lašėjo prakaitas. Teko stipriai pamirksėti.

Didelė Jureko ranka kelis kartus susigniaužė.

Kišenėse nieko nerado.

Andersas pažvelgė į liuką ir papurtė galvą. Buvo sunku suprasti, ar Brolinas stovi prie durų. Izoliatoriaus lempos šviesa atsispindėjo stikle tarsi pilka saulė.

Reikia eiti lauk.

Praėjo per daug laiko.

Andersas atsistojo ir nuskubėjo prie durų. Vyriausiojo gydytojo nebuvo. Andersas apsidairė prisiplojęs prie pat stiklo, bet nieko nesimatė.

Jurekas Valteris ėmė tankiai kvėpuoti kaip vaikas, sapnuojantis košmarą.

Andersas padaužė į duris. Atrodė, kad jo rankos baladoja storą metalą beveik be garso. Jis dar kartą pabeldė. Nieko nesigirdėjo, niekas nejudėjo. Vyras pastukseno į stiklą vestuviniu žiedu ir staiga išvydo, kaip ant sienos auga šešėlis.

Nugara ir rankomis nubėgo šiurpas. Širdis daužėsi, adrenalino kiekis kraujyje kilo. Jaunasis gydytojas atsisuko. Jurekas Valteris lėtai sėdosi. Jo veido raumenys buvo atsipalaidavę, o šviesus žvilgsnis įremtas tiesiai priešais save. Iš burnos vis dar tekėjo kraujas, o lūpos atrodė keistai raudonos.

Andersas baladojo į sunkias duris ir šaukė, bet Brolinas neatidarė. Galva užė nuo padidėjusio kraujospūdžio. Jis atsisuko į pacientą. Jurekas Valteris vis dar sėdėjo ant grindų, žiūrėdamas į jį kelis kartus sumirksėjo ir ėmė keltis.

– Tai melas, – ištare Jurekas, apsitaškydamas smakrą krauju. – Jie tvirtina, kad esu pabaisa, bet aš tik žmogus...

Jis nepajėgė atsistoti ir tankiai alsuodamas vėl susmuko ant grindų.

– Žmogus, – sumurmėjo jis.

Vos galėdamas pakelti ranką, pakišo ją po marškiniais ir ištraukęs sulankstytą popierių numetė jį priešais Andersą.

– Čia laiškas, kurio jam reikėjo. Septynerius metus prašiau, kad leistų man susitikti su juridiniu atstovu... Aš nesitikiu išeiti į laisvę... Esu kas esu, bet visgi esu žmogus...

Andersas pasilenkė ir ištiesė ranką link popieriaus, nenuleisdamas nuo Jureko akių. Raukšlėtasis vyras vėl pamėgino atsistoti, pasirėmė rankomis, kiek susvyravo, bet jam pavyko atsiremti viena pėda į grindis.

Andersas pakėlė nuo grindų popierių, atsitraukė ir pagaliau išgirdo spynoje besisukantį raktą. Jis nususuko, įsmeigė akis į stiklą ir pajuto, kad kojos virpa.

– Tau nereikėjo suleisti man padidintos dozės, – sumurmėjo Jurekas.

Andersas neatsisuko, bet žinojo, kad Jurekas Valteris stojasi ir žiūri į jį.

Liuko stiklas panašus į apneštą ledą. Buvo neįmanoma suprasti, kas stovi anapus ir rakina duris.

– Atidaryk, atidaryk, – šnabždėjo jis, girdėdamas už nugaros alsavimą.

Durys atsidarė ir Andersas puolė lauk iš vienutės. Jis atsitrenkė tiesiai į betoninę koridoriaus sieną ir išgirdo už nugaros bilstelint uždaromas sunkias duris bei barškėjimą, kai tvirtas spygnos mechanizmas pakluso sukamam raktui.

Tankiai alsuodamas jis atsirėmė į vėsią sieną, atsisuko ir pamatė, kad jį išgelbėjo ne vyriausiasis gydytojas, o jaunoji moteris pervertais skruostais.

– Nesuprantu, kas atsitiko, – tarė ji. – Turbūt Rolandui smegenys susisuko, nes šiaip jis neįtikėtinais reiklus dėl saugumo.

– Aš su juo pasikalbėsiu...

– Gal jis susirgo... man atrodo, kad jam cukraligė.

Andersas nusibraukė sudrėkusius delnus į chalata ir vėl pažvelgė į ją.

– Ačiū, kad atidarėte.

– Dėl jūsų padarysiu bet ką, – pajuokavo moteris.

Vyras pamėgino išspausti vaikiškai nerūpestingą šypseną, bet eidamas paskui ją per apsaugines duris juto, kaip virpa kojos. Moteris sustojo prie stebėjimo punkto ir pažvelgė į Andersą.

– Vienintelė problema dirbant čia – šita siaubinga ramybė, todėl tenka sukrimsti daugybę saldinių, kad neužmigtum.

– Skamba neblogai.

Monitoriuje matėsi Jurekas, sėdintis ant lovos, galvą pasirėmęs rankomis. Poilsio kambarys su televizoriumi ir elektriniu bėgimo takeliu buvo tuščias.

5

Likusią dienos dalį Andersas Rionas aiškinosi naujo darbo specifiką, susirinkimų tvarką 30-ame skyriuje, individualius gydymo planus ir išrašymo patikras, bet jo mintys visą laiką grįždavo prie laiško kišenėje ir to, ką pasakė Jurekas.

Po penkių dešimt Andersas išėjo iš Teismo psichiatrijos skyriaus ir atsidūrė vėsia-me ore. Žibintų apšviestą ligoninės teritoriją gaubė žiemos tamsa.

Kad nesusaltų, Andersas įsikišo rankas į striukės kišenes ir nuskubėjo per akme-ninį grindinį link didžiosios automobilių aikštelės priešais pagrindinį įėjimą.

Kai atvažiavo, ji buvo pilna automobilių, o dabar beveik tuščia.

Prisimerkęs gydytojas išvydo, kad už jo automobilio stovi žmogus.

– Ei! – šūktelėjo Andersas ir paspartino žingsnį.

Vyras atsisuko, ranka perbraukė burną ir pasitraukė nuo automobilio. Tai buvo vyriausiasis gydytojas Brolinas.

Likusį galiuką Andersas nuėjo lėčiau ir išsitraukė iš kišenės raktą.

– Tikitės atsiprašymo, – prabilo Brolinas priverstinai šypsodamasis.

– Labiausiai tikiuosi, kad apie tai, kas atsitiko, nereikės kalbėtis su ligoninės va-dovybe.

Brolinas pažvelgė jam į akis, ištiesė kairę ranką ir ramiai paprašė:

– Atiduokite man laišką.

– Kokį laišką?

– Tą, kurį Jurekas norėjo, kad rastumėte. Lapelį, laikraščio skiautę, kartono ga-balą.

– Aš paėmiau peilį, kaip prašėte.

– Tai buvo tik jaukas. Juk nemanote, kad jis būtų pasiryžęs tokiam skausmui dėl nieko?

– Ką darysime, jei pacientas norės susitikti su advokatu?
– Nieko, – sušnabzdėjo Brolinas.
– Bet pacientas jūsų kažkada prašė?
– Nežinau, vis tiek būčiau neišgirdęs. Aš visada su ausų kištukais, – šypsodamasis pareiškė Brolinas.

– Aš tikrai nesuprantu, kodėl...
– Jums reikia šito darbo, – pertraukė Brolinas. – Girdėjau, kad savo kurse buvote blogiausias studentas, turite didelių skolų, be jokios patirties, jokių rekomendacijų.

– Jau baigėte?
– Turėtumėte tiesiog atiduoti man laišką, – pareiškė Brolinas sukandęs dantis.
– Neradau jokio laiško.

Kurį laiką Brolinas žiūrėjo jam į akis.

– Jei kada nors rastumėte laišką, turėsite atiduoti man neskaitęs.
– Supratau, – pasakė Andersas ir atrakino duris.

Kai įsėdo į automobilį, uždarė dureles ir užvedė variklį, jam pasirodė, kad kiek palengvėjo. Andersas nekreipė dėmesio, kai Brolinas pabarbeno į langą. Tiesiog įjungė pirmą pavarą ir pajudėjo. Per galinio vaizdo veidrodėlį matė, kad Brolinas nesišypso.

6

Grįžęs namo Andersas kažkodėl skubiai uždarė duris, užrakino ir užkabino grandinėlę.

Širdis smarkiai daužėsi – nuo automobilio iki namo jis kažkodėl bėgo.

Iš Agnės kambario sklido ramus Petros balsas. Andersas šyptelėjo. Ji jau skaito dukrelei *Mes Varnų saloje*. Šiaip, kol ateidavo laikas skaityti pasaką prieš miegą, būdavo jau vėlyvas metas. Matyt, vėl buvo gera diena. Andersui gavus naują darbą, Petra išdrįso iškart sutrumpinti savo darbo laiką.

Aplink purvinus žieminius Anderso batus susitelkė šlapia dėmė. Kepurė ir šalikas mėtėsi ant grindų priešais komodą. Andersas pastatė ant virtuvinio stalo butelį šampano ir liko stovėti, išmeigęs akis į langą, išeinantį į tamsų sodą.

Jis galvojo apie Jureko laišką ir nežinojo, ką daryti.

Langą braižė didelės alyvos šakos. Jis žiūrėjo į juodą stiklą, matydamas savo virtuvės atspindį, girdėjo girgždančias šakas ir galvojo, kad reikėtų iš sandėliuko atsinešti sekatorių gyvatvorėms karpyti.

– Palauk, palauk, – paprašė Petra. – Pirma baigsiu skaityti...

Andersas įtykino į Agnės kambarį. Buvo įjungtas lubų šviestuvus su princesėmis. Petra pakėlė akis nuo knygos ir pažvelgė į vyrą. Šviesiai rudus plaukus ji buvo surišusi į aukštą uodegą ir segėjo širdies formos auskarus. Agnė sėdėjo jai ant kelių ir kartojo, kad mama vėl perskaitė klaidingai, todėl reikia vėl pradėti nuo šuns.

Andersas priėjo prie jų ir atsiklaupė priešais.

– Labas, zuikeli.

Agnė probėgšmais dirstelėjo jam į akis ir nusuko žvilgsnį. Jis paglostė dukrai galvą, užkišo už ausies plaukų sruogą ir atsistojo.

– Dar yra maisto, gali pasišildyti, – pasakė Petra. – Turiu dar kartą perskaityti skyrių, o paskui ateisiu.

– Su šunimi buvo ne taip, – pasakė Agnė, nudūrusi akis į grindis.

Andersas pasuko į virtuvę, išsiėmė iš šaldytuvo lėkštę su maistu ir pastatė ant spintelės šalia mikrobangų krosnelės.

Jis neskubėdamas ištraukė iš užpakalinės džinsų kišenės laišką ir prisiminė, kaip Jurekas kartojo esąs žmogus.

Mažomis pasvirusiomis raidėmis ant plono popieriaus Jurekas buvo parašęs tik kelis vos įžiūrimus sakinius. Laiško adresatas buvo nurodytas viršutiniame dešiniajame kampe – advokatų kontora Tenstoje. Turinys – tik formalus užklauskimas. Jurekas Valteris prašė teisinės pagalbos, kad būtų išaiškintas nuosprendis, pagal kurį jam paskirtas gydymas Teismo psichiatrijos skyriuje. Jis norėjo, kad būtų išaiškintos jo teisės ir galimybė persvarstyti šį nuosprendį ateityje.

Andersas negalėjo apibūdinti staiga apėmusio nemalonaus jausmo, bet laiško tonas buvo keistas, taip pat keisti, nors ir gerai parinkti žodžiai, kurie visgi buvo parašyti klaidingai, lyg būtų rašęs disleksikas.

Jureko žodžiams sukantis galvoje, jis nuėjo į darbo kabinetą ir paėmė voką. Nurašęs adresą, įdėjo laišką į voką ir užklijo pašto ženklą.

Paskui išėjo laukan į šaltą tamsą ir patraukė tiesiai per tvorą link kiosko prie cismo žiedo. Įmetęs laišką į dėžutę, minutėlę pastovėjo, žiūrėdamas į Sandvegeno gatvę ir pravažiuojančius automobilius, ir grįžo namo.

Apšerkšnijusi pievos žolė bangavo vėjyje tarsi vanduo. Senų sodų pusėn nuskuodė zuikis.

Andersas atidarė vartelius ir pažvelgė tiesiai į virtuvės langą. Namas atrodė panašus į lėlių namelį – viskas apšviesta ir kiaurai permatoma. Jis matė koridorių ir melyną, visada ten pat kabojusį paveikslą.

Durys į miegamąjį atlapotos. Viduryje riogso dulkių siurblys. Jo kištukas vis dar styro rozetėje.

Staiga Andersas pastebėjo judėjimą ir nusteбęs aiktelėjo. Miegamajame buvo vyras. Jis stovėjo šalia lovos.

Andersas jau ketino pulti vidun, kai susigaudė, kad žmogus iš tikrųjų stovi sode anapus namo. Jis tik buvo matyti pro miegamojo langą.

Andersas pasileido akmeniniu taku, pro saulės laikrodį ir pasuko už kampo.

Vyras, matyt, bus pajutęs jį atбėgant, nes jau šmėžavo sodo pakraštyje. Išgirdęs, kad vyras prasibrovė per alyvų krūmą, Andersas nusekė iš paskos. Praskleidęs šakas, mėgino ką nors įžiūrėti, bet buvo per tamsu.

7

Mikaelis stovėjo tamsoje, kai Smėlio Žmogus papūtė į kambarį savo baisių dulkių. Jis jau suprato, kad sulaikyti kvėpavimą beprasmiška. Jei Smėlio Žmogus nori, kad vaikai užmigtų, jie ir užmiega.

Mikaelis žinojo, kad akys greitai taip pavargs, jog nepajėgės likti atsimerkęs. Jis žinojo, kad turi atsiguulti ant čiužinio ir tapti tamsos dalimi.

Mama pasakodavo apie Smėlio Žmogaus dukrą, mechaninę mergaitę Olimpiją. Ji įsmunka pas vaikus, kai tie užmiega, ir užtraukia ant pečių antklodes, kad nesusaltų.

Mikaelis palinko prie sienos ir pajuto dryžius betone.

Smulkus smėlis sklاندė tamsoje kaip rūkas. Sunku kvėpuoti. Plaučiai kovojo, kad prisotintų kraują deguonies.

Jis sukosėjo ir apsilaižė lūpas. Jos sausos ir atrodė beveik apmirusios.

Vokai vis sunkėjo.

Dabar visa šeima sūpavosi hamake. Tarp alyvų lapijos mirgėjo vasaros saulė. Girgždėjo aprūdiję varžtai.

Mikaelis plačiai nusišypsojo.

„Mes sūpuojamės aukštai, mama mėgina sustabdyti, bet tėtis įsiūbuoja dar smarkiau. Atsitrenkus į priešais stovintį stalą, stiklinėse suteliuškuoja braškių gaiva.

Hamakas skrieja atgal, tėtis juokiasi ir iškelia rankas, lyg važinėtuši amerikietiš-kais kalneliais.“

Mikaelis linktelėjo ir atsimerkė tamsoje, susvirduliavo ir ranka atsirėmė į vėsią sieną. Jis pasisuko į čiužinį galvodamas, kad reikia atsiguulti, kol nenualpo, bet staiga keliai sulinko.

Jis pargriuvo, susitrenkdamas į grindis ir prispausdamas po savimi ranką. Jau beužmiegant riešą ir petį nudiegė skausmas.

Sunkiai apsivertęs ant šono Mikaelis pamėgino ropoti, bet neturėjo jėgų. Tankiai alsuodamas gulėjo ant betoninių grindų, prisispaudęs prie jų skruostu. Mėgino kažką pasakyti, bet balsas pradingo.

Akys užsimerkė, nors jis ir priešinosi.

Prieš pat nuslysdamas į tamsą jis išgirdo, kad į kambarį įtipeno Smėlio Žmogus ir miltuotomis pėdomis užtykino siena į palubę. Sustojęs ten ištiesė rankas ir pamėgino pasiekti jį porcelianiniais pirštų galiukais.

Juoda tamsa.

Pabudus Mikaelio burna buvo išdžiūvusi, skaudėjo galvą. Akys lipo nuo seno smėlio. Jis toks nusilpęs, kad smegenys bandė vėl užmigti, bet nedidelė sąmonės dalelė užfiksavo kažkokią esminę permainą.

Karšta srove plūstelėjo adrenalinas.

Mikaelis atsisėdo tamsoje ir iš garsų susigaudė, kad yra kitame, didesniame kambaryje.

Jis jau nebe kapsulėje.

Vienišumo jausmas sukaustė kaip ledas.

Atsargiai ropodamas jis pasiekė sieną. Galvoje skriejo mintys. Jis net pamiršo, kada atmetė bet kokią mintį pabėgti.

Kūnas vis dar apsunkęs po ilgo miego. Jis virpančiomis kojomis atsistojo ir pasilinko palei sieną iki kampo, tada apgraibomis toliau, kol pasiekė metalinę plokštę. Skubiai čiupodamas aptiko kraštus ir supratęs, kad čia durys, rankomis braukė paviršių, kol surado rankeną.

Rankos drebėjo.

Kambaryje visiškai tylu.

Jis atsargiai nuspaudė rankeną ir buvo taip nusiteikęs priešintis, kad vos nenugriuvo, kai durys paprasčiausiai prasivėrė.

Jis žengė didelį žingsnį į šviesesnę kambarį ir minutelei turėjo užsimerkti.

Tai panašu į sapną.

„Leiskite man išeiti“, – pagalvojo jis.

Galva plyšo pusiau.

Prisimerkęs susigaudė, kad atsidūrė koridoriuje, ir ėmė eiti pirmyn linkstančiomis kojomis. Širdis plakė taip tankiai, kad jis vos galėjo kvėpuoti.

Jis stengėsi judėti tyliai, bet vis tiek inkštė iš baimės.

Smėlio Žmogus greitai grįš – jis nepamiršta nė vieno vaiko.

Mikaelis negalėjo iki galo atsimerkti, bet vis tiek slinko link blausios šviesos priekyje.

„Gal čia spąstai? – pagalvojo jis. – Gal mane vilioja tarsi kokią vabzdį prie degančios žvakės?“

Bet jis stūmėsi pirmyn, pasiremdamas į sieną.

Atsitrenkęs į didelius izoliacinės vatos ritinius Mikaelis aiktelėjo iš išgąscio, sušvirduliuo, petimi atsitrenkė į kitą sieną, bet sugebėjo išlaikyti pusiausvyrą.

Jis sustojo ir sukosėjo kaip galėdamas tyliau.

Šviesa priekyje sklido per stiklą duryse.

Jis puolė pirmyn ir paspaudė rankeną. Durys buvo užrakintos.

Ne, ne, ne.

Mikaelis patraukė už rankenos, pastūmė duris, vėl trūktelėjo. Durys užrakintos. Iš nevilties jis vos nesusmuko ant grindų. Staiga už savęs išgirdo tylūs žingsnius, bet atsisukti nedrįso

8

Rašytojas Reidaras Frostas ištuštino vyno taurę, pastatė ją ant stalo ir akimirksniui užsimerkė, kad vėl nurimtų. Kažkas iš svečių plojo. Veronika vilkėjo mėlyną suknelę. Ji stovėjo pasisukusi į kampą, užsidengusi rankomis veidą ir skaičiavo.

Svečiai pradėjo sklisti į visas puses, daugybėje dvaro kambarių pasigirdo žingsniai ir juokas.

Pagal taisyklės reikėjo laikytis apatiniam aukšte, bet Reidaras lėtai atsistojo, priėjo prie siaurų slaptų durų ir įsmuko į tarnų koridorių. Atsargiai užlipęs siaurais suktais laiptais, atidarė duris, paslėptas ant sienos pakabintu gobelenu, ir pateko į privačius kambarius.

Jis žinojo, kad čia būti vienas neturėtų, bet vis tiek praėjo sales, išdėstytas vienoje eilėje.

Kiekviename praėjime jis uždarydavo duris ir galiausiai pasiekė galinę galeriją.

Palei vieną sieną rikiavosi dėžės su vaikų drabužiais ir žaislais. Viena buvo atidaryta, viduje matėsi šviesiai žalias kosminis ginklas.

Per grindis ir sienas atsklido duslus Veronikos šūksnis: „Šimtas! Ateinu!“

Pro langus vėrėsi laukai ir jojimo maniežai. Toliau plytėjo ilga beržų alėja, vedanti iki Rokstos dvaro.

Reidaras prisitraukė kėdę su ranktūriais ir ant atlošo pasikabino švarką. Lipdamas ant kėdės vyras pajuto, kad yra apšvaigęs. Baltų marškinių nugara nuo prakaito

Skaitykite likusius
284 iš 304 puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

„Girdėjau jį tamsoje... Jo pirštų galiukai skimbčioja, kai jis pasemia iš maišelio smėlio. O tada...”

Žvarbią žiemos naktį traukinio mašinistas ant tilto vos išvengia susidūrimo su jaunu vyru. Ligoninėje paaiškėja, kad smarkiai karščiuojantis, legionelioze sergantis Mikaelis Koler-Frostas jau prieš septynerius metus paskelbtas mirusiu. Jis, dingęs iš namų su seserimi prieš tryliką metų, laikytas serijinio žudiko Jureko Valterio auka. Tiesa, neoficialiai. Komisarui Jonui Linai taip ir nepavyko įrodyti, kad Jurekas, prieš septynerius metus suimtas ir uždarytas griežtojo režimo teismo psichiatrijos skyriaus izoliatoriuje, yra susijęs su daugybe kitų neišaiškintų žmonių dingimų. Kai komisaras ima tirti, kur buvo „mirusysis“ visus tuos metus, netikėti įrodymai priverčia atversti seniai pamirštą bylą. Tik šįkart laiko jie neturi. Kažkam teks įsismelkti į patologinio žudiko smegenis, kad ir kuo tai gręstų...

Tarptautinės sensacijos, tapusios bestseleriu kiekvienoje iš 50 šalių, kurioje buvo išleista, autoriaus Larso Keplerio paieškos taip pat primena detektyvą. Kai net du garsūs švedų rašytojai oficialiai atsižadėjo *Hipnotizuotojo* autorystės, vieno dienraščio žurnalistai atkapstė, jog po Larso Keplerio slapyvardžiu slepiasi Alexanderis ir Alexandra Ahndorilai, švedų rašytojų pora. Priremti prie sienos ir apakinti blyščių, jie pareiškė: „Parašyti knygą – ne nusikaltimas.“ Taip gimė garsiausia šiuolaikinė Švedijos detektyvų žvaigždė, pardavimais lenkianti visus kitus detektyvų autorius, o kritikų lyginama su Jo Nesbø ir Stiegu Larssonu.

KETVIRTASIS DETEKTYVO JONO LINOS
SERIJOS ROMANAS

SURINKITE VISĄ DETEKTYVŲ KOLEKCIJĄ!

ANNO 2004

Kiekviena nupirкта
knaga = pasodintas medis
www.obuolys.lt

Slaptas klubas

ISBN 978-609-484-696-0

Grožinė literatūra > Detektyvas

SKAITANTIS ŽMOGUS YRA GRĄŽUS